

[Paġna Ewlenija](#) > ... > [Proċeduri Tal-qorti](#) > [Ir-Regolament Dwar Id-Diġitalizzazzjoni - Notifiki Tal-Istati Membri](#) Romania

Ir-Regolament dwar id-Diġitalizzazzjoni - notifiki tal-Istati Membri

Il-kontenut ipprovdut minn Rumanija

Rumanija

Dim il-paġna fiha informazzjoni dwar in-notifiki mwettqa mill-Istati Membri skont ir-Regolament (UE) 2023/2844.

Artikolu 17(1)(a) – dettalji tal-portali nazzjonali tal-IT, meta applikabbli

(a) L-isem tal-portal nazzjonali tal-IT, u holqa għalih

1. *Il-Portal tal-Qrati*

2. *Il-Fajl Nazzjonali Elettroniku tal-Kawżi*

(b) Informazzjoni dwar jekk ċittadini u/jew residenti u/jew persuni ġuridici stabbiliti fit-territorju tar-Rumanija biss għandhomx aċċess għall-portal jew tali aċċess jingħata lil ċittadini barranin u/jew mhux residenti, u lil persuni ġuridici stabbiliti fit-territorju ta' Stat Membru ieħor, u jekk avukati jew rappreżentanti ta' Stati Membri oħra jingħatawx ukoll aċċess għal portali tal-IT nazzjonali

1. *Huwa portal ta' informazzjoni, għalhekk kulhadd għandu aċċess għalih, iżda ta' min jinnota li l-informazzjoni tintwera biss bir-Rumen.*

2. *Meta wieħed iqis li l-partikolarità li jingħata aċċess għall-portal huwa n-Numru tal-Identità Personali, iċ-ċittadini Rumani biss għandhom aċċess għalih, kif ukoll ir-rappreżentanti tagħhom (avukati), dment li jissottomettu prokura lill-qorti.*

(c) Għal liema fini jista' jintuża l-portal

1. *Sabiex issir taf informazzjoni dwar kawżi pendenti (numru tal-kawża, suġġett tal-kawża, partijiet, dati tas-seduta, stadju proċedurali, sommarji) u data dwar il-qrati kollha*

2. *Sabiex jiġi kkonsultat il-fajl f'forma elettronika, jiġu kkomunikati l-atti proċedurali u jiġu ppreżentati dokumenti f'kawża speċifika*

(d) Liema metodi ta' identifikazzjoni tal-utenti jintużaw

1. *L-utenti ma għandhomx għalfejn jilloggjaw.*

2. *Tintuża awtentikazzjoni f'zewġ stadji permezz tan-Numru tal-Identità Personali, in-numru tat-telefon u l-indirizz tal-email.*

(e) X'inhuma r-rekwiżiti speċjali għall-użu tal-portal, jekk ikun hemm

1. Mhux applikabbli

2. L-ebda

Artikolu 17(1)(b) – Il-liġi nazzjonali dwar il-vidjokonferenzi f'materji ċivili u kummerċjali

(a) Informazzjoni dwar il-liġi u l-proċeduri nazzjonali applikabbli, inklużi d-drittijiet u s-salvagwardji proċedurali applikabbli, għat-twettiq tas-smiġħ permezz ta' vidjokonferenza jew teknoloġiji oħra ta' komunikazzjoni mill-bogħod

Il-liġi domestika ma tipprevedix l-organizzazzjoni ta' seduti permezz ta' vidjokonferenzi jew teknoloġiji oħra ta' komunikazzjoni mill-bogħod.

(b) Informazzjoni dwar jekk il-qrati biss għandhomx permess li jorganizzaw vidjokonferenzi skont l-Artikolu 5 tar-Regolament jew jekk din il-possibbiltà teżistix ukoll għal awtoritajiet oħra. Meta awtoritajiet oħra jistgħu jiddependu wkoll fuq l-Artikolu 5 bħala bażi legali għall-organizzazzjoni tal-vidjokonferenzi, jekk jogħġbok elenka dawk l-awtoritajiet u l-proċeduri applikabbli

Il-liġi domestika ma tipprevedix it-twettiq ta' proċedimenti permezz ta' vidjokonferenzi jew teknoloġiji oħra ta' komunikazzjoni mill-bogħod. Skont l-Artikolu 212 tal-Kodiċi tal-Proċedura Ċivili [Codul de procedură civilă], "Ċentru tal-proċess", il-proċess isir fil-post tal-qorti, sakemm ma jkunx previst mod ieħor mil-liġi.

(c) Informazzjoni dwar jekk il-liġi nazzjonali tippermettix lill-qorti jew lill-persuna kompetenti li tiskeda seduta *ex officio*

Ix-xhieda jew l-interrogazzjoni orali tista' tiġi ordnata ex officio mill-qorti, madankollu l-liġi nazzjonali ma tipprevedix il-possibbiltà li tali kumpilazzjoni ta' xhieda ssir permezz ta' vidjokonferenzi jew teknoloġiji oħra ta' komunikazzjoni mill-bogħod.

(d) Informazzjoni dwar it-teknoloġija tal-vidjokonferenzi disponibbli fir-Rumanija jew l-aktar pjattaforma/soluzzjoni komuni tal-vidjokonferenzi użata

It-teknoloġija disponibbli hija "Soluzzjonijiet tal-IT żviluppati internament personalizzati" (soluzzjonijiet tal-IT personalizzati li ġew żviluppati internament) / Zoom, Teams, eċċ., li jintegraw pjattaformi multipli ta' vidjokonferenza permezz ta' konnettur. Biex jiskedaw u jwettqu l-vidjokonferenzi, il-qrati jużaw pjattaforma/soluzzjoni tal-IT li, permezz ta' konnettur, tintegra pjattaformi speċifiċi multipli (Zoom, Teams, eċċ.).

(e) Informazzjoni dwar ir-rekwiżiti proċedurali għall-parti biex tissottometti opinjoni dwar l-użu ta' vidjokonferenzi jew teknoloġiji oħra ta' komunikazzjoni mill-bogħod għas-seduta

Il-liġi domestika ma tipprevedix il-possibbiltà tal-parti li tipprezenta opinjoni dwar l-użu ta' vidjokonferenzi jew teknoloġiji oħra ta' komunikazzjoni mill-bogħod.

(f) Informazzjoni dwar jekk il-liġi nazzjonali tipprevedix ir-registrazzjoni tas-seduta u, jekk iva, informazzjoni dwar il-ħżin u t-tixrid tar-registrazzjoni

Il-liġi nazzjonali – l-Artikolu 231(4) sa (6) tal-Kodiċi tal-Proċedura Ċivili – "Noti tas-seduta. Registrazzjoni tas-seduta" – tipprevedi r-registrazzjoni, il-ħżin u t-tixrid tas-smiġħ, iżda mhux kontenut tal-vidjo rregiſtrat.

L-Artikolu 15 tal-Liġi Nru 304/2022 dwar is-sistema ġudizzjarja jipprevedi l-possibbiltà ta' registrazzjoni tas-smiġħ jew tal-vidjo.

Artikolu 15

(1) Is-seduti għandhom jiġu rreġistrati mill-qorti permezz ta' mezzi tekniċi bil-vidjo jew bis-smiġħ.

(2) Matul is-seduta, ir-Registratur għandu jieħu noti dwar l-iżvolġiment tal-proċedura. Il-partijiet jistgħu jitolbu li n-noti jinqraw u jiġu approvati mill-imħallef li jippresjedi.

(3) Fi tmiem is-seduta, kull wieħed mill-partecipanti fil-proċedimenti għandu jirċievi kopja tan-noti tar-Registratur fuq talba.

(4) It-traskrizzjonijiet ta' testimonjanzi orali mogħtija matul il-proċess, li jiġu rreġistrati awtomatikament permezz tat-teknoloġija tal-informazzjoni, jekk tali teknoloġija tkun għet implimentata mill-qorti, għandhom jingħataw lill-partijiet, fuq talba, b'attenzjoni tar-Registratur, soġġett għar-regoli interni tal-proċedura tal-qrati.

(5) Il-fajls tal-kawzi pendenti għandhom jitfasslu u jiġu arkivjati fuq karta.

(6) Mingħajr preġudizzju għall-paragrafu 5, il-Fajl Nazzjonali Elettroniku tal-Kawzi għandu jiġi implimentat fil-qrati, soġġett għall-kundizzjonijiet stabbiliti fir-regolament adottat b'digriet kongunt tal-Ministru għall-Ġustizzja u tal-President tal-Qorti Għolja tal-Kassazzjoni u tal-Ġustizzja [Înalta Curte de Casație și Justiție], kif approvat mill-Kunsill Superjuri tal-Magistratura [Consiliul Superior al Magistraturii], li jippermetti, skont il-liġi, l-aċċess għall-internet tal-partijiet għall-fajls tal-kawzi, in-notifika elettronika tal-atti proċedurali u l-possibbiltà li d-dokumenti tal-proċess tal-kawza jiġu sottomessi bl-istess mezzi.

(g) Informazzjoni dwar kif tiġi żgurata l-kunfidenzjalità tal-komunikazzjoni bejn l-avukat u l-klijent qabel u matul il-vidjokonferenzi

Komunikazzjoni kunfidenzjali mal-avukat difensur hija possibbli.

(h) Informazzjoni dwar l-arranġamenti prattiċi għall-organizzazzjoni u t-twettiq tas-seduta, inkluża informazzjoni dwar jekk jintużawx teknoloġiji ta' konverżjoni speech-to-text

Fir-rigward tal-użu ta' teknoloġiji ta' konverżjoni speech-to-text, il-Ministeru tal-Ġustizzja, permezz tad-Direttorat tat-Teknoloġija tal-Infurmazzjoni [Direcția Tehnologia Informației] tiegħu, bħalissa qed jimplementa proġett għall-iżvilupp ta' soluzzjoni ta' traskrizzjoni speech-to-text, li hija applikabbli wkoll għas-smiġħ ta' xhieda fi proċeduri legali.

(i) Informazzjoni dwar l-aċċess għall-vidjokonferenzi għall-partijiet u r-rappreżentanti tagħhom, inklużi l-persuni b'diżabbiltà

Il-liġi domestika ma tipprevedix aċċess għall-vidjokonferenzi għall-partijiet u r-rappreżentanti tagħhom, inklużi l-persuni b'diżabbiltà.

(j) Il-metodi ta' identifikazzjoni u awtentikazzjoni tal-partijiet

F'konformità mal-Artikolu 219: Kontrolli fuq il-preżentazzjoni tal-partijiet mill-Kodiċi tal-Proċedura Ċivili, il-qorti tivverifika l-identità tal-partijiet u, jekk ikunu rappreżentati jew assistiti, tivverifika wkoll il-prokura jew il-kapaċità tal-persuni li jirrapreżentawhom jew jassistuhom. Meta l-partijiet jonqsu milli jwieġbu għaċ-ċitazzjonijiet, il-qorti tivverifika jekk tkunx twettqet il-proċedura ta' ċitazzjoni u tiddiferixxi jew tissospendi l-proċess, jew tipprova l-kawza, meta applikabbli, f'konformità mal-liġi.

F'konformità mal-Artikolu 318 "Identifikazzjoni tax-Xhieda" tal-Kodiċi tal-Proċedura Ċivili, l-imħallef li jippresjedi, qabel ma jieħu d-dikjarazzjoni, jitlob lix-xhud sabiex jiddikjara l-kunjom, l-isem, l-okkupazzjoni, id-domicilju u l-età tiegħu; jekk huwiex relatat ma' jew relatat b'affinità ma' kwalunkwe parti u f'liema grad; jekk jipprovdix xi servizz lil xi waħda mill-partijiet. L-imħallef li jippresjedi mbagħad jintima lix-xhud id-dmir ta' dan tal-aħħar li jieħu ġurament u s-sinifikat tal-ġurament.

Il-liġi domestika ma tipprevedix metodi ta' identifikazzjoni u awtentikazzjoni tal-partijiet meta s-seduta ssir permezz ta' vidjokonferenzi jew teknoloġiji oħra ta' komunikazzjoni mill-bogħod.

(k) Kif il-partijiet jistgħu jistaqsu mistoqsijiet u b'xi mod ieħor ikunu involuti b'mod sinifikanti

Il-kapaċità tal-partijiet li jagħmlu mistoqsijiet hija prevista fl-Artikoli 321 u 352 tal-Kodiċi tal-Proċedura Ċivili.

Il-liġi domestika ma tipprevedix il-possibbiltà tal-partijiet li jistaqsu mistoqsijiet u li jipparteċipaw b'mod ieħor b'mod sinifikanti meta jintużaw il-vidjokonferenzi jew teknoloġiji oħra ta' komunikazzjoni mill-bogħod.

Artikolu 321 Smiġħ ta' xhieda

(1) Kull xhud għandu jinstema' separatament u x-xhieda li għadhom ma nstemgħux ma jistgħux ikunu preżenti għalih.

(2) L-ordni li fih jinstemgħu x-xhieda għandu jiġi ddeterminat mill-imħallef li jippresjedi, filwaqt li titqies ukoll it-talba tal-partijiet.

(3) Ix-xhud għandu l-ewwel iwieġeb il-mistoqsijiet tal-imħallef li jippresjedi, imbagħad il-mistoqsijiet li jsiru, bil-kunsens ta' dan tal-aħħar, mill-parti li tkun ipproponiet lix-xhud u mill-parti opposta.

(4) Wara s-smiġħ, ix-xhud għandu jibqa' fl-awla sakemm tintemm l-inkjesta, sakemm il-qorti ma tiddeċidix mod ieħor.

(5) Matul is-smiġħ, ix-xhud għandu jingħata l-libertà li jagħti x-xhieda tiegħu u ma għandux jithalla jaqra twegiba miktuba minn qabel; madankollu, huwa jista' jiddependi fuq noti, bil-kunsens tal-imħallef li jippresjedi, biex jiddikjara biss ċifri jew ismijiet.

(6) Jekk il-qorti ssib li d-domanda magħmula mill-parti ma tistax twassal għal soluzzjoni għall-proċedimenti, hija offensiva jew għandha t-tendenza li tipprova fatt li huwa pprojbit mil-liġi milli jiġi ppruvat, hija għandha tiċhadha. F'dan il-każ, il-qorti għandha tikteb l-isem u l-mistoqsija tal-parti, kif ukoll ir-raġuni għaċ-ċaħda tagħha, fir-rapport tas-seduta.

(7) Jekk il-mistoqsija tithalla, din għandha tiġi rreġistrata litteralment, flimkien mal-isem tal-parti li talbitha, segwita mit-twegiba tax-xhud, fid-dikjarazzjoni tax-xhud skont l-Artikolu 323(1).

L-Artikolu 352 Twettiq tal-interrogazzjoni ta' persuni fiżiċi

(1) L-individwu mħarrek personalment għandu jiġi interrogat mill-imħallef li jippresjedi dwar kull fatt separatament.

(2) Bil-permess tal-imħallef li jippresjedi, kull wieħed mill-imħallfin, il-prosekutur meta jipparteċipa fil-proċess, u l-parti opposta jistgħu jagħmlu mistoqsijiet direttament lill-persuna li tkun qed tiġi interrogata.

(3) Il-parti għandha twieġeb mingħajr ma tithalla taqra minn twegiba bil-miktub imħejjija minn qabel. Madankollu, hija tista' tiddependi fuq noti, bil-kunsens tal-imħallef li jippresjedi, iżda li jikkonċernaw biss ċifri jew ismijiet.

(4) Jekk il-parti tiddikjara li, sabiex twieġeb, jeħtieġ li tirrevedi xi noti, rekords jew fajls, tista' tiġi stabbilita data għida għall-interrogazzjoni.

(5) Meta ż-żewġ partijiet ikunu preżenti matul l-interrogazzjoni, dawn jistgħu jiġu kkonfrontati.

(l) Kif il-partijiet igawdu d-dritt għal interpretu

Ma hemm l-ebda liġi nazzjonali speċifika. L-istess regoli dwar id-dritt għall-interpretazzjoni ggarantit fi proċeduri wiċċ imb wiċċ għandhom ikunu applikabbli meta jintużaw il-vidjokonferenzi jew teknoloġiji oħra ta' komunikazzjoni mill-bogħod.

(m) Kif tiġi żgurata l-possibbiltà li tiġi eżaminata fiżikament jew li tiġi pprezentata evidenza matul il-vidjokonferenzi

Il-liġi domestika ma tipprevedix il-possibbiltà li jiġu eżaminati jew ipprezentati fiżikament evidenza meta jintużaw

vidjokonferenzi jew teknoloġiji oħra ta' komunikazzjoni mill-bogħod.

(n) Kif jiġi evitat l-aċċess mhux awtorizzat għal data sensittiva jew għal flussi ta' data lil entitajiet mhux magħrufa

Il-ħolqa ta' konnessjoni tintbagħat lill-parti kkonċernata fiċ-ċittazzjoni u s-sistema ta' komunikazzjoni hija limitata għan-network WAN tal-ġudikatura.

Il-Liġi Nru 182 tat-12 ta' April 2002 dwar il-protezzjoni ta' informazzjoni klassifikata tistabbilixxi dispożizzjonijiet dwar standards nazzjonali ta' protezzjoni għal informazzjoni klassifikata u dispożizzjonijiet dwar il-prevenzjoni tal-aċċess għal data sensittiva.

Il-Kapitolu IV tal-Kodiċi Kriminali l-Ġdid ikopri l-frodi mwettqa permezz ta' sistemi ta' informazzjoni u mezzi ta' pagament elettronici.

L-Artikolu 17(1)(b) – il-liġi nazzjonali dwar il-vidjokonferenzi f'materji kriminali

(a) Informazzjoni dwar il-liġi u l-proċeduri nazzjonali applikabbli, inkluż dawk applikabbli għad-drittijiet u s-salvagwardji proċedurali, għat-tweqqif tas-seduta permezz ta' vidjokonferenzi jew teknoloġiji oħra ta' komunikazzjoni mill-bogħod

Id-dispożizzjonijiet rilevanti dwar is-seduta permezz ta' vidjokonferenzi f'diversi stadji tal-proċedimenti kriminali u dwar diversi kategoriji ta' parteċipanti (suspettati, persuni akkużati, persuni miżmuma f'kustodja, persuni kkundannati, xhieda, xhieda protetti, xhieda vulnerabbli, parteċipanti involuti f'diversi attivitajiet, minorenni, vittmi minuri, vittmi li huma persuni morda, eċċ.) huma stabbiliti fl-Artikolu 106(2), fl-Artikolu 111(6) u fl-Artikolu 345 tal-Kodiċi tal-Proċedura Kriminali [Codul de procedură penală], relatati mal-Artikolu 235 tal-Liġi Nru 302/2004 dwar il-kooperazzjoni ġudizzjarja internazzjonali f'materji kriminali, ippubblikat mill-ġdid.

Il-Kodiċi tal-Proċedura Kriminali

L-Artikolu 106 Regoli speċjali dwar is-seduta

(2) Id-detenu jista' jinstema' fil-bini tal-faċilità ta' detenzjoni permezz ta' vidjokonferenzi f'każijiet eċċezzjonali u jekk il-korp ġudizzjarju jqis li dan huwa mingħajr preġudizzju għat-tmexxija xierqa tal-proċedimenti jew għad-drittijiet u l-interessi tal-partijiet.

L-Artikolu 110(3) Proċedura għall-estensjoni tal-arrest preventiv matul il-prosekuzzjoni

(3) L-akkużat jista' jinstema' wkoll permezz ta' vidjokonferenzi bil-kunsens tiegħu u fil-preżenza ta' avukat difensur tal-għażla tiegħu stess jew ta' wieħed maħtur mill-qorti u, meta xieraq, ta' interpretu fil-bini tal-faċilità ta' detenzjoni.

L-Artikolu 111 Smiġħ tal-parti dannegġjata

(6) Fil-każ ta' partijiet dannegġjati li għalihom ġew stabbiliti htigijiet speċifiċi ta' protezzjoni skont il-liġi, il-korp ġudizzjarju għandu jordna waħda jew aktar mill-miżuri li ġejjin mingħajr preġudizzju għat-tmexxija xierqa tal-proċedimenti jew għad-drittijiet u l-interessi tal-partijiet:

a) jinstemgħu f'bini mfassal jew adattat għal dan il-fini;

b) jinstemgħu permezz jew fil-preżenza ta' psikologu jew speċjalista ieħor fil-konsulenza għall-vittmi;

c) is-seduta tagħhom u kwalunkwe seduta mill-ġdid possibbli mwettqa mill-istess persuna, jekk possibbli u jekk il-korp ġudizzjarju jqis li dan huwa mingħajr preġudizzju għat-tmexxija xierqa tal-proċedimenti jew id-drittijiet u l-interessi tal-partijiet;

d) jinstemgħu permezz ta' vidjokonferenza jew ta' mezzi tekniċi oħra ta' komunikazzjoni fil-post fejn jibbenefikaw mill-miżura ta' protezzjoni tal-akkomodazzjoni temporanja.

(7) Is-seduta u, meta applikabbli, is-seduta mill-ġdid mill-korpi ta' investigazzjoni kriminali – ta' persuni danneġġjati li kienu vittmi tar-reati previsti fl-Artikoli 197, 199, 209–216¹, 218, 218¹, 219, 219¹, 221, 222, 223 u 374 tal-Kodiċi Kriminali [Codul penal], kif ukoll f'każijiet oħra li fihom, minħabba ċ-ċirkostanzi li fihom ikun twettaq l-att, dan jitqies neċessarju – għandhom jitwettqu biss minn persuna li tkun tal-istess sess bħall-parti danneġġjata. Jekk dan ma jkunx possibbli, mingħajr preġudizzju għat-twettiq kif xieraq tal-proċedimenti jew għad-drittijiet u għall-interessi tal-partijiet, is-seduta ta' tali partijiet danneġġjati u, meta xieraq, is-seduta mill-ġdid tagħhom jistgħu jsiru minn persuna li ma tkunx tal-istess sess bħall-parti danneġġjata, bil-kunsens tal-avukat u ta' psikologu jew ta' speċjalist ieħor fil-konsulenza tal-vittmi.

(8) Jekk il-parti danneġġjata tkun minorenni, is-seduta tagħha trid tiġi rreġistrata permezz ta' mezzi tekniċi awdjo-vidjo fil-każijiet kollha. Meta r-reġistrazzjoni bil-vidjo ma tkunx possibbli, ir-reġistrazzjoni għandha ssir permezz ta' mezzi tekniċi tas-smiġħ fil-każijiet kollha.

(8¹) Is-seduta tal-persuna danneġġjata li għandha inqas minn 14-il sena għandha ssir fil-preżenza ta' wieħed mill-ġenituri tagħha, kustodju jew il-persuna jew rappreżentant tal-istituzzjoni fdata bit-trobbija u l-edukazzjoni tal-minuri, u fil-preżenza ta' psikologu magħżul mill-korp ġudizzjarju. Il-psikologu jipprovdi pariri ta' espert lill-minorenni matul il-proċedimenti ġudizzjarji.

(8²) Jekk il-persuni msemmija fil-paragrafu 8¹ ma jistgħux ikunu preżenti jew ikollhom l-istatus ta' persuna suspettata, akkużata, parti danneġġjata, parti ċivili, parti miżmuma responsabbli skont il-ligi ċivili jew ix-xhud fil-kawża, jew jekk ikun hemm suspett raġonevoli li x'aktarx jinfluwenzaw ix-xhieda tal-minorenni, is-seduta ta' dak il-minorenni għandha ssir fil-preżenza ta' rappreżentant tal-awtorità tal-kustodja jew ta' qarib b'kapaċità sħiħa li jaġixxi, u ta' psikologu, kif maħtur mill-korp ġudizzjarju. Il-psikologu jipprovdi pariri ta' espert lill-minorenni matul il-proċedimenti ġudizzjarji.

(8³) Meta s-seduta tal-parti danneġġjata li tkun minorenni tikkonċerna l-attività tal-istituzzjoni li lilha jkunu ġew fdati għat-trobbija u l-edukazzjoni, ir-rappreżentant ta' dik l-istituzzjoni għandu jiġi sostitwit bir-rappreżentant tal-awtorità tal-kustodja jew b'qarib b'kapaċità sħiħa li jaġixxi, u bi psikologu, kif maħtur mill-korp ġudizzjarju. Il-psikologu għandu jipprovdi parir espert lill-minorenni matul il-proċedimenti legali.

L-Artikolu 364(1) u (4) Parteċipazzjoni tal-persuna akkużata fil-proċess u d-drittijiet tagħha

(1) Il-kawża għandha tinstema' fil-preżenza tal-persuna akkużata. Il-persuna akkużata miżmuma f'kustodja trid titressaq quddiem il-qorti. Il-persuna akkużata li tiġi detenuta għandha titqies ukoll preżenti u, bil-kunsens tagħha u fil-preżenza tal-avukat difensur tal-għażla tagħha jew ta' wieħed maħtur mill-qorti u, meta xieraq, tal-interpretu, għandha tipparteċipa fil-proċess permezz ta' vidjokonferenzi fil-bini tal-faċilità ta' detenzjoni. (...)

(4) Matul il-proċess, il-persuna akkużata, inkluż meta tinzamm f'detenzjoni, tista' titlob, bil-miktub, li tiġi ġġudikata in absentia, li tkun rappreżentata mill-avukat tal-għażla tagħha stess jew ta' wieħed maħtur mill-qorti. Meta l-persuna akkużata li tinzamm f'detenzjoni tkun talbet li tiġi pproċessata in absentia, il-qorti tista' tordna, fuq talba jew ex officio, li l-persuna akkużata kkonċernata tista' tippreżenta konkluzjonijiet matul id-dibattiti u tingħata permess li titkellem permezz ta' vidjokonferenzi fil-preżenza tal-avukat tal-għażla tagħha stess jew ta' wieħed maħtur mill-qorti.

L-Artikolu 597 (2¹) tal-Kodiċi tal-Proċedura Kriminali

Il-proċedura tal-qorti tal-eżekuzzjoni

(2¹) Il-persuna kkundannata li tinzamm f'detenzjoni jew titqiegħed f'ċentru edukattiv tista' tipparteċipa wkoll fil-proċess permezz ta' vidjokonferenza, għall-fini li jiġu ċċarati l-kwistjonijiet regolati minn dan it-titolu, mill-post fejn tkun detenuta, bil-kunsens tagħha u fil-preżenza tal-avukat tal-għażla tagħha stess jew ta' wieħed maħtur mill-qorti u, meta xieraq, tal-interpretu.

Il-Ligi Nru 302/2004 dwar il-kooperazzjoni ġudizzjarja internazzjonali f'materji kriminali, ippubblikata mill-ġdid

L-Artikolu 235 Seduti permezz ta' vidjokonferenzi

(1) Meta persuna li tinsab fit-territorju tar-Rumanija tkun trid tinstema' bħala xhud jew espert mill-awtoritajiet ġudizzjarji ta' stat barrani u jkun mhux f'waqt jew impossibbli li dik il-persuna tidher personalment fit-territorju ta' dak l-istat, l-istat barrani jista' jitlob li s-seduta ssir permezz ta' vidjokonferenza f'konformità mal-paragrafi li

gejjin.

(2) Tali talba tista' tigi aċċettata mill-Istat Rumien jekk ma tmurx kontra l-prinċipji fundamentali tal-liġi tiegħu u dment li jkollha l-mezzi tekniċi disponibbli biex tippermetti li s-seduta ssir permezz ta' vidjokonferenza.

(3) It-talba għal seduta permezz ta' vidjokonferenza trid tiddikjara, minbarra l-informazzjoni msemmija fl-Artikolu 229, ir-raġuni għaliex ma jkunx f'waqtu jew impossibbli għax-xhud jew għall-espert li jkun preżenti personalment fis-seduta, u l-isem tal-awtorità ġudizzjarja u tal-persuni li ser imexxu s-seduta.

(4) Ix-xhud jew l-espert għandu jiġi mħarrek f'konformità mal-liġi Rumena.

(5) It-talbiet ipprezentati mill-awtoritajiet ta' stati oħra għandhom jaqgħu taħt il-ġurisdizzjoni tal-uffiċċji tal-prosekutur, matul il-prosekuzzjoni, jew tal-qrati, matul il-proċess, li jkollhom ġurisdizzjoni relatata mas-sugġett jew mal-kapaċità personali skont il-liġi Rumena. Il-ġurisdizzjoni territorjali għandha tigi ddeterminata skont id-domicilju jew il-post ta' residenza tal-persuna li għandha tinstema' permezz ta' vidjokonferenza.

(5¹) It-talbiet li jikkonċernaw atti li jaqgħu taħt il-ġurisdizzjoni tad-Direttorat għall-Investigazzjoni tal-Kriminalità Organizzata u l-Atti Terroristiċi [Direcția de Investigare a Infrațiunilor de Tekealitate Organizată și Terorism] jew tad-Direttorat Nazzjonali ta' Kontra l-Korruzzjoni [Direcția Națională Anticorupție] skont il-liġi Rumena għandhom jiġu indirizzati minn dawn l-awtoritajiet.

(6) Is-seduta permezz ta' vidjokonferenza għandha ssir f'konformità mar-regoli li ġejjin:

a) is-seduta għandha ssir fil-preżenza tal-imħallef jew tal-prosekutur Rumien kompetenti, skont il-kawża, li jkun assistit minn interpretu, meta applikabbli; huma għandhom jivverifikaw l-identità tal-persuna mismugħa u jridu jiżguraw li l-prinċipji fundamentali tal-liġi Rumena jiġu osservati. Meta l-imħallef jew il-prosekutur isib li l-prinċipji fundamentali tal-liġi Rumena jkunu nkisru, huma għandhom minnufih jieħdu l-azzjonijiet meħtieġa biex jiżguraw li s-seduta ssir f'konformità mal-liġi Rumena.

(b) Informazzjoni dwar ir-rekwiżiti proċedurali għall-għoti ta' kunsens għall-użu ta' vidjokonferenza jew teknoloġiji oħra ta' komunikazzjoni mill-bogħod għas-seduta

L-Artikolu 235(3) tal-Kodiċi ta' Proċedura Kriminali jipprevedi li għandu jingħata kunsens għas-seduta, mingħajr ma jispeċifika l-mezzi tekniċi li għandhom jintużaw għas-seduta. Id-dispożizzjonijiet huma kkompletati minn dawk tal-Artikolu 106(2) tal-Kodiċi ta' Proċedura Kriminali.

(c) Informazzjoni dwar kif l-aċċess għall-infrastruttura tal-vidjokonferenzi meħtieġa huwa żgurat għall-persuna suspettata jew akkużata jew ikkundannata, jew il-persuna affettwata, kif definit fl-Artikolu 2(10) tar-Regolament (UE) 2018/1805, inkluż fir-rigward ta' persuni b'diżabbiltà

Il-liġi domestika ma tipprevedix espressament l-aċċess għall-infrastruttura tal-vidjokonferenzi meħtieġa għall-persuni msemmija hawn fuq.

Fi proċedimenti kriminali, is-seduta permezz ta' vidjokonferenza kienet possibbli biss għall-persuni li ttieħdu f'kustodja tal-pulizija jew li ntbagħtu l-ħabs jekk taw il-kunsens tagħhom.

(d) Informazzjoni dwar kif tigi żgurata l-kunfidenzjalità tal-komunikazzjoni bejn l-avukat u l-klijent qabel u matul is-seduta permezz tal-vidjokonferenzi

Komunikazzjoni kunfidenzjali mal-avukat difensur hija possibbli.

(e) Informazzjoni dwar kif id-detenturi tar-responsabbiltà tal-ġenituri jew adulti oħra jiġu infurmati dwar is-seduta ta' minuri permezz ta' vidjokonferenza jew teknoloġiji oħra ta' komunikazzjoni mill-bogħod – kif jitqies l-aħjar interess tal-minuri

L-Artikolu 111 tal-Kodiċi tal-Proċedura Kriminali

Il-Paragrafu 8 – Jekk il-parti leża tkun minorenni, is-smiġġ tagħha jrid jiġi rreġistrat permezz ta' mezzi tekniċi awdjovido fil-każijiet kollha. Meta r-registrazzjoni bil-vidjo ma tkunx possibbli, ir-registrazzjoni għandha ssir

permezz ta' mezzi tekniċi tas-smiġh fil-każijiet kollha.

*Il-Paragrafu 8¹ Is-smiġh tal-persuna dannegġjata li għandha inqas minn 14-il sena għandha ssir fil-preżenza ta' wieħed mill-ġenituri tagħha, kustodju jew il-persuna jew rappreżentant tal-istituzzjoni fdata bit-trobbija u l-
edukazzjoni tal-minuri, u fil-preżenza ta' psikologu magħżul mill-korp ġudizzjarju. Il-psikologu għandu jipprovdi
parir espert lill-minorenni matul il-proċedimenti legali.*

*Il-Paragrafu 8³ Meta s-smiġh tal-parti dannegġjata li tkun minorenni tikkonċerna l-attività tal-istituzzjoni li lilha
jkun ġie fdat għat-trobbija u l-edukazzjoni, ir-rappreżentant ta' dik l-istituzzjoni għandu jiġi sostitwit bir-
rappreżentant tal-awtorità tal-kustodja jew b'qarib b'kapaċità sħiħa li jaġixxi, u b'psikologu, kif maħtur mill-korp
ġudizzjarju. Il-psikologu għandu jipprovdi parir espert lill-minorenni matul il-proċedimenti legali.*

(f) Informazzjoni dwar jekk il-liġi nazzjonali tipprevedix għar-registrazzjoni tas-seduta; u, jekk
ikun previst, informazzjoni dwar il-ħżin u t-tixrid tar-registrazzjonijiet; informazzjoni dwar jekk
jintużawx teknoloġiji ta' konverżjoni speech-to-text

*L-Artikolu 15 tal-Liġi Nru 304/2022 dwar is-sistema ġudizzjarja jipprevedi l-possibbiltà ta' registrazzjoni tas-smiġh
jew tal-vidjo.*

Artikolu 15

(1) *Is-seduti għandhom jiġu rreġistrati mill-qorti permezz ta' mezzi tekniċi bil-vidjo jew bis-smiġh.*

(2) *Matul is-seduta, ir-Registatur għandu jieħu noti dwar l-iżvolġiment tal-proċedura. Il-partijiet jistgħu jitolbu li
n-noti jinqraw u jiġu approvati mill-imħallef li jippresjedi.*

(3) *Fi tmiem is-seduta, kull wieħed mill-partecipanti fil-proċedimenti għandu jirċievi kopja tan-noti tar-Registatur
fuq talba.*

(4) *It-traskrizzjonijiet ta' testimonjanzi orali mogħtija matul il-proċess, li jiġu rreġistrati awtomatikament permezz
tat-teknoloġija tal-informazzjoni, jekk tali teknoloġija tkun ġiet implimentata mill-qorti, għandhom jingħataw lill-
partijiet, fuq talba, b'attenzjoni tar-Registatur, soġġett għar-regoli interni tal-proċedura tal-qrati.*

(5) *Il-fajls tal-kawzi pendenti għandhom jitfasslu u jiġu arkivjati fuq karta.*

(6) *Mingħajr preġudizzju għall-paragrafu 5, il-Fajl Nazzjonali Elettroniku tal-Kawzi għandu jiġi implimentat fil-
qrati, soġġett għall-kundizzjonijiet stabbiliti fir-regolament adottat b'ordni kongunta tal-Ministru għall-Ġustizzja u
tal-President tal-Qorti Għolja tal-Kassazzjoni u l-Ġustizzja, kif approvat mill-Kunsill Superjuri tal-Maġistratura; dan
għandu jippermetti, f'konformità mal-liġi, l-aċċess għall-internet tal-partijiet għall-proċess tal-kawża, in-notifika
elettronika tal-atti proċedurali u s-sottomissjoni tad-dokumenti tal-proċess tal-kawża bl-istess mezzi.*

Ir-regoli proċedurali speċjali li ġejjin f'materji kriminali huma stabbiliti:

L-Artikolu 110(5) tal-Kodiċi tal-Proċedura Kriminali

Registrazzjoni tad-dikjarazzjonijiet

(5) *Matul il-proċedimenti kriminali, is-smiġh tal-persuna suspettata jew akkużata għandu jiġi rreġistrat permezz
ta' tagħmir tekniku vidjo jew tas-smiġh. Meta r-registrazzjoni ma tkunx possibbli, dan irid jiġi ddokumentat fid-
dikjarazzjoni tal-persuna suspettata jew akkużata, filwaqt li tiġi ddikjarata b'mod espliċitu r-raġuni għaliex ir-
registrazzjoni ma kinitx possibbli.*

Bħalissa qed tiġi żviluppata għodda "speech-to-text".

(g) Informazzjoni dwar ir-rimedji disponibbli skont il-liġi nazzjonali li persuna suspettata,
akkużata jew ikkundannata jew persuna affettwata tista' tfittex fil-każ ta' ksur tar-rekwiziti jew il-
garanziji previsti fl-Artikolu 6 tar-Regolament

L-Artikolu 342 "Suġġett tal-proċedimenti ta' qabel il-proċess" tal-Kodiċi tal-Proċedura Kriminali

Is-sugġett tal-proċedimenti ta' qabel il-proċess għandu jkopri r-rieżami tal-ġurisdizzjoni u tal-legalità tar-rinviju tal-qorti, wara l-att tal-akkuża, kif ukoll ir-rieżami tal-legalità tat-trattament tal-evidenza u tat-tmexxija tal-proċedimenti mill-korpi tal-prosekuzzjoni.

Kull meta l-evidenza miġbura matul il-proċedimenti kriminali tiġi kkontestata skont l-Artikolu 374 tal-Kodiċi tal-Proċedura Kriminali, il-qorti għandha tkun marbuta li tiegħu mill-inqas l-evidenza kkontestata mill-ġdid.

(h) Informazzjoni dwar it-teknoloġija tal-vidjokonferenzi disponibbli fir-Rumanija jew l-aktar pjattaforma/soluzzjoni komuni tal-vidjokonferenzi użata

It-teknoloġija disponibbli hija "Soluzzjonijiet tal-IT żviluppati internament personalizzati" (soluzzjonijiet tal-IT personalizzati li ġew żviluppati internament) / Zoom, Teams, eċċ., li jintegraw pjattaformi multipli ta' vidjokonferenza permezz ta' konnettur. Biex jiskedaw u jwettqu l-vidjokonferenzi, il-qorti jużaw pjattaforma/soluzzjoni tal-IT li, permezz ta' konnettur, tintegra pjattaformi speċifiċi multipli (Zoom, Teams, eċċ.).

(i) Informazzjoni dwar l-arranġamenti prattiċi għall-organizzazzjoni u t-tmexxija tas-seduta. B'mod partikolari, liema awtorità għandha tiġi kkontattjata? Hemm rekwiżiti speċjali (eż. l-informazzjoni meħtieġa li għandha tiġi pprovduta) biex tiġi kkontattjata dik l-awtorità?

It-talbiet għall-organizzazzjoni u t-tmexxija tas-seduta jridu jinkludu d-dettalji tekniċi tal-ħolqa tal-konnessjoni u tat-tagħmir tal-awtorità rikjedenti u informazzjoni dwar id-data stabbilita għas-seduta (data u ħin GMT), li jridu jiġu kkomunikati lill-awtoritajiet li ssirilhom it-talba. Barra minn hekk, it-talba trid tinkludi d-data u l-ħin proposti mill-qorti rikjedenti biex tittestja l-għodod, li huma, bħala regola, jumejn sa tlett ijiem qabel id-data stabbilita għas-seduta, eċċ.

(j) Jekk jintużawx teknoloġiji ta' konverżjoni "speech-to-text" fil-kuntest tas-seduti

Bħalissa qed tiġi żviluppata għodda "speech-to-text".

(k) Kif il-persuna suspettata, akkużata jew ikkundannata, jew persuna affettwata, tiġi identifikata u awtentikata

L-Artikolu 107 "Mistoqsijiet li jikkonċernaw speċifikament il-persuna suspettata jew akkużata" tal-Kodiċi tal-Proċedura Kriminali

(1) Fil-bidu tal-ewwel seduta, il-korp ġudizzjarju għandu jistaqsi lill-persuna suspettata jew akkużata mistoqsijiet dwar il-kunjom, l-isem, il-laqam, id-data u l-post tat-twelid tagħha, in-numru ta' identifikazzjoni personali, il-kunjom u l-isem tal-ġenituri tagħha, iċ-ċittadinanza, l-istat ċivili, l-istatus militari, l-edukazzjoni, il-professjoni jew l-okkupazzjoni tagħha, il-post tax-xogħol, id-domicilju u l-indirizz fejn fil-fatt tgħix, u l-indirizz fejn tixtieq li d-dokumenti tal-proċedura jiġu nnotifikati, il-fedina penali tagħha jew jekk twettqux proċedimenti kriminali oħra kontriha, jekk titlob interpretu, f'każ li ma tkunx tista' tifhem, titkellem jew tesprimi ruħha kif suppost bir-Rumen, kif ukoll dwar kwalunkwe data oħra maħsuba biex tistabbilixxi l-istatus personali tagħha.

(2) Il-mistoqsijiet imsemmija fil-paragrafu 1 għandhom jiġu mtennija biss f'seduti sussegwenti meta l-korp ġudizzjarju jqis li dan ikun meħtieġ.

Il-liġi domestika ma tippredix metodi ta' identifikazzjoni u awtentikazzjoni tal-partijiet meta s-seduta ssir permezz ta' vidjokonferenzi jew teknoloġiji oħra ta' komunikazzjoni mill-bogħod.

(l) Kif il-persuna suspettata, akkużata jew ikkundannata jew persuna affettwata tista' tistaqsi mistoqsijiet u, fin-nuqqas ta' dan, kif tista' tipparteċipa b'mod sinifikanti fil-proċedimenti

L-Artikolu 122 "Smigħ tax-xhud" tal-Kodiċi tal-Proċedura Kriminali jipprevedi dan li ġej fl-istadju tal-proċess:

(1) Kull xhud għandu jinstema' separatament, mingħajr ebda xhieda oħra preżenti.

(2) Lx-xhud għandu jiġi jidrikjara dak kollu li jaf dwar il-fatti jew iċ-ċirkostanzi fattwali għas-sostanzjar li għalija jkun ġie propost, imbagħad jistgħu jsirulu mistoqsijiet.

(3) Ma għandux isiru mistoqsijiet lix-xhud dwar għażliet politiċi, ideoloġiċi jew reliġjużi, jew ċirkostanzi personali jew familjari oħra, ħlief meta dawn ikunu strettament meħtieġa biex tinstab il-verità fil-kawża inkwistjoni jew sabiex tiġi vverifikata l-kredibbiltà tax-xhud.

(m) Kif il-persuna suspettata, il-persuna akkużata jew ikkundannata jew persuna affettwata tista' tibbenefika mid-dritt għal interpretu

L-Artikolu 12 "Lingwa uffiċjali u dritt għal interpretu" tal-Kodiċi tal-Proċedura Kriminali

(1) Il-lingwa uffiċjali fil-proċedimenti kriminali għandha tkun ir-Rumen.

(2) L-ċittadini Rumeni li jappartjenu għal minoranzi nazzjonali għandu jkollhom id-dritt li jesprimu ruħhom fil-lingwa nattiv tagħhom quddiem il-qorti, u l-atti proċedurali għandhom jitfasslu bir-Rumen.

(3) Il-partijiet jew il-partijiet fil-kawża li ma jkunux jistgħu jifhemu, jikkellmu jew jesprimu ruħhom kif suppost bir-Rumen għandhom jingħataw il-possibbiltà li jiġu assistiti minn interpretu, mingħajr ħlas, sabiex isiru familjari mal-proċess tal-kawża, jikkellmu u jipprezentaw konkluzjonijiet lill-qorti. Meta l-għajnuna legali tkun obligatorja, il-persuna suspettata jew akkużata għandha tingħata l-possibbiltà li tiġi assistita minn interpretu, mingħajr ħlas, sabiex tikkomunika mal-avukat sabiex tipprepara għas-seduta, titlob rimedju jew tipprezenta kwalunkwe pretensjoni relatata mar-riżoluzzjoni tal-kawża.

(4) Interpreti awtorizzati f'konformità mal-liġi għandhom jintużaw fi proċedimenti tal-qorti. Dawn għandhom jiġu inkluzi fil-kategorija ta' interpreti u tradutturi awtorizzati skont il-liġi.

(n) Kif jiġi evitat l-aċċess mhux awtorizzat għal data sensittiva jew għal flussi ta' data lil entitajiet mhux magħrufa

Il-Liġi Nru 182 tat-12 ta' April 2002 dwar il-protezzjoni ta' informazzjoni klassifikata tistabbilixxi dispożizzjonijiet dwar standards nazzjonali ta' protezzjoni għal informazzjoni klassifikata u dispożizzjonijiet dwar il-prevenzjoni tal-aċċess għal data sensittiva.

Il-Kapitolu IV tal-Kodiċi Kriminali l-Gdid ikopri l-frodi mwettqa permezz ta' sistemi ta' informazzjoni u mezzi ta' pagament elettronici.

Il-ħolqa ta' konnessjoni tintbagħat lill-parti kkonċernata fiċ-ċittazzjoni u s-sistema ta' komunikazzjoni hija limitata għan-network WAN tal-ġudikatura.

L-Artikolu 17(1)(c) – Tariffi għall-proċeduri f'materji ċivili u kummerċjali

(a) Proċeduri previsti fir-Regolamenti (KE) Nru 1896/2006, (KE) Nru 861/2007, (UE) Nru 655/2014 u (KE) Nru 805/2004

Ir-Regolament (KE) Nru 1896/2006:

applikazzjonijiet għal ordni ta' ħlas Ewropea – RON 200; dikjarazzjoni ta' oppożizzjoni għall-ordni ta' ħlas Ewropea – RON 100; ara l-Artikolu 6(2) u (2¹) tal-Ordni ta' Emerġenza tal-Gvern Nru 80/2013 dwar it-tariffi tal-boll tal-qorti.

Ir-Regolament (KE) Nru 861/2007:

it-tariffa ta' RON 50, meta l-valur tal-pretensjoni ma jaqbiżx RON 2,000 jew meta l-valur f'EUR ma jaqbiżx l-ammont ekwivalenti ta' RON 2,000, u RON 200, għal pretensjonijiet li l-valur tagħhom jaqbeż RON 2,000 jew li l-valur tagħhom f'EUR jaqbeż l-ammont ekwivalenti ta' RON 2,000;

ara l-Artikolu 6(1) tal-Ordni ta' Emerġenza tal-Gvern Nru 80/2013 dwar it-tariffi tal-boll tal-qorti.

Ir-Regolament (UE) Nru 655/2014

It-tariffa ta' RON 100 hija applikabbli. Ara l-Artikolu 11(1)(a) tal-Ordni ta' Emerġenza tal-Gvern Nru 80/2013 dwar

it-tariffi tal-boll tal-qorti.

Ir-Regolament (KE) Nru 805/2004

It-tariffa ta' RON 20 hija applikabbli. Ara l-Artikolu 27 tal-Ordni ta' Emergenza tal-Gvern Nru 80/2013 dwar it-tariffi tal-boll tal-qorti.

(b) *Proċedimenti għar-rikonoxximent, dikjarazzjoni ta' eżegwibbiltà jew rifjut ta' rikonoxximent previsti fir-Regolamenti (UE) Nru 650/2012, (UE) Nru 1215/2012 u (UE) Nru 606/2013 tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill u r-Regolamenti tal-Kunsill (KE) Nru 4/2009, (UE) 2016/1103, (UE) 2016/1104 u (UE) 2019/1111*

Proċedimenti għar-rikonoxximent, dikjarazzjoni ta' eżegwibbiltà jew rifjut ta' rikonoxximent previsti fir-Regolamenti (UE) Nru 650/2012, (UE) Nru 1215/2012 u (UE) Nru 606/2013 tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill u r-Regolamenti tal-Kunsill (KE) Nru 4/2009 u (UE) 2019/1111

It-tariffa ta' RON 20 hija applikabbli. Ara l-Artikolu 27 tal-Ordni ta' Emergenza tal-Gvern Nru 80/2013 dwar it-tariffi tal-boll tal-qorti.

Ir-Regolament (UE) 2016/1103 – mhux applikabbli fir-Rumanija

Ir-Regolament (UE) 2016/1104 – mhux applikabbli fir-Rumanija

(c) *Proċeduri relatati mal-ħruġ, ir-rettifika u l-irtirar ta' estratti previsti skont ir-Regolament (KE) Nru 4/2009, iċ-Ċertifikat Ewropew tas-Suċċessjoni u l-attestazzjonijiet previsti fir-Regolament (UE) Nru 650/2012, iċ-ċertifikati previsti fir-Regolament (UE) Nru 1215/2012, iċ-ċertifikati previsti fir-Regolament (UE) Nru 606/2013, l-attestazzjonijiet previsti fir-Regolament (UE) 2016/1103, l-attestazzjonijiet previsti fir-Regolament (UE) 2016/1104 u ċ-ċertifikati previsti fir-Regolament (UE) 2019/1111*

Proċeduri relatati mal-ħruġ, ir-rettifika u l-irtirar ta' estratti previsti fir-Regolament (KE) Nru 4/2009 – mingħajr ħlas

Ara l-Artikolu 22 tal-Liġi Nru 36/2012 dwar ċerti miżuri meħtieġa għall-applikazzjoni ta' ċerti regolamenti u deċiżjonijiet tal-Kunsill tal-Unjoni Ewropea u strumenti tal-liġi internazzjonali privat fil-qasam tal-obbligi ta' manteniment.

Proċeduri relatati mal-ħruġ, ir-rettifika u l-irtirar ta' estratti previsti għaċ-Ċertifikat Ewropew tas-Suċċessjoni u l-attestazzjonijiet previsti fir-Regolament (UE) Nru 650/2012

Skont l-Artikolu 23 tad-Digriet Nru 177/C/2024 tad-19 ta' Jannar 2024 tal-Ministru għall-Ġustizzja li japprova r-regoli li jstabbilixxu t-tariffi minimi għas-servizzi pprovduti min-nutara pubbliċi:

“L-Artikolu 23(1) Fil-proċedura tas-suċċessjoni, it-tariffi għall-ħruġ ta' ċertifikat tas-suċċessjoni għandhom jiġu stabbiliti għal kull ċertifikat tas-suċċessjoni, irrispettivament min-numru ta' werrieta, filwaqt li jitqiesu l-valuri ta' limitu, il-kategoriji ta' servizzi u proċeduri, u b'kont meħud tal-livell ta' relazzjoni tal-werrieta mal-mejjet.

(2) It-tariffi hekk stabbiliti għandhom ikunu applikabbli biss għall-werrieta legali tal-mejjet.

(3) Għall-werrieta taħt testment li la huma konjuġi u lanqas qraba fi grad ta' suċċessjoni mal-mejjet, it-tariffi għandhom jiżdiedu b'25 %.

(4) Għal suċċessjonijiet suċċessivi, it-tariffa għandha tiġi stabbilita għal kull patrimonju.

(5) Għall-ħruġ ta' ċertifikat addizzjonali tas-suċċessjoni, it-tariffa għandha tiġi kkalkulata skont il-paragrafi 1 u 4 u l-valuri ta' limitu elenkati fl-Anness 3, b'referenza għall-oġġetti soġġetti għal żieda, li huma inklużi fil-patrimonju.

(6) Għall-ħruġ ta' Ċertifikat Ewropew tas-Suċċessjoni, it-tariffa għandha tiġi stabbilita bl-applikazzjoni ta' 20 %

għat-tariffa stabbilita għall-ħruġ taċ-ċertifikat tas-suċċessjoni kkonċernat, iżda mhux inqas mit-tariffa minima elenkata fl-Anness 3(a).”

L-ANNESS 3 tar-Regoli

PROĊEDURA TA' SUĊĊESSJONI

li għalihom it-tariffi minimi huma inkrementali għal kull livell limit u espressi bħala percentwali

Valur tal-patrimonju li bih tiġi stabbilita t-tariffa minima

Tariffa minima*)

a) sa RON 20,000

2.7 %, iżda mhux inqas minn RON 240 / fajl ta' suċċessjoni

b) minn RON 20,001 sa RON 35,000

RON 540 + 1.9 % għal ammonti li jaqbżu RON 20,001

c) minn RON 35,001 għal RON 65,000

RON 725 + 1.6 % għal ammonti li jaqbżu RON 35,001

d) aktar minn RON 65,001

RON 1,205 + 0.85 % għal ammonti li jaqbżu RON 65,001

Proċeduri relatati mal-ħruġ ta' ċertifikati previsti fir-Regolament (UE) Nru 1215/2012, ċertifikati previsti fir-Regolament (UE) Nru 606/2013 u ċertifikati previsti fir-Regolament (UE) 2019/1111

It-tariffa ta' RON 20 hija applikabbli. Ara l-Artikolu 27 tal-Ordni ta' Emergenza tal-Gvern Nru 80/2013 dwar it-tariffi tal-boll tal-qorti.

Proċeduri relatati mal-ħruġ, ir-rettifika u l-irtirar ta' estratti previsti fir-Regolament (UE) 2016/1103, attestazzjonijiet previsti fir-Regolament (UE) 2016/1104 - iż-żewġ Regolamenti ma humiex applikati fir-Rumanija.

(d) Proċedimenti mibdija minn pretensjoni minn kreditur barrani fi proċedimenti ta' insolvenza skont l-Artikolu 53 tar-Regolament (UE) 2015/848

It-tariffa ta' RON 200 hija applikabbli. Ara l-Artikolu 14(1) tal-Ordni ta' Emergenza tal-Gvern Nru 80/2013 dwar it-tariffi tal-boll tal-qorti.

(e) Komunikazzjoni bejn persuni fiżiċi jew ġuridiċi jew ir-rappreżentanti tagħhom u l-Awtoritajiet Ċentrali skont ir-Regolament (KE) Nru 4/2009 u r-Regolament (UE) 2019/1111 jew l-awtoritajiet kompetenti skont il-Kapitolu IV tad-Direttiva 2003/8/KE

Mingħajr hlas

L-Artikolu 17(1)(d) - Dettalji dwar il-metodi ta' pagament elettroniku disponibbli għat-tariffi dovuti f'kawżi transfruntiera

Tariffi tal-boll tal-qorti

L-Artikolu 40 tal-Ordni ta' Emergenza tal-Gvern Nru 80/2013 dwar it-tariffi tal-boll tal-qorti

(1) It-tariffi tal-boll tal-qorti għandhom jithallsu mid-debitur tat-tariffa fi flus kontanti, permezz ta' trasferiment bankarju, jew online, f'kont tad-dħul separat tal-baġit lokali intitolat "Tariffi tal-boll tal-qorti u tariffi tal-boll oħrajn", tal-unità amministrattiva territorjali meta l-persuna fiżika jkollha d-domicilju jew ir-residenza tagħha jew, meta applikabbli, fejn il-persuna ġuridika jkollha l-uffiċċju rreġistrat tagħha. Il-kostijiet tal-operazzjonijiet ta' trasferiment għall-ammonti dovuti bħala tariffi tal-boll tal-qorti għandhom jithallsu mid-debitur tat-tariffa.

(2) Jekk id-debitur ma jkollux id-domicilju, ir-residenza jew l-uffiċċju rreġistrat tiegħu, kif applikabbli, fir-Rumanija, it-tariffa tal-boll tal-qorti għandha tithallas fil-kont tal-baġit lokali tal-unità amministrattiva territorjali tal-qorti fejn titressaq il-kawża jew fejn tiġi pprezentata l-applikazzjoni.

[Lista ta' kontijiet tat-Teżor għal kull ġurisdizzjoni tal-qorti għall-pagament tat-tariffa tal-boll tal-qorti \(persuni mhux residenti\) - Anness 1\(1880 Kb\)](#)

[Ordni ta' Emergenza tal-Gvern Nru 80/2013 dwar it-tariffi tal-boll tal-qorti - Anness 2\(40 Kb\)](#)

[Kalkolatur tat-tariffa tal-boll – Anness 3\(43 Kb\)](#)

It-Teżor tal-Istat huwa parteċipant dirett fis-sistema ta' pagament elettroniku fir-Rumanija, li jiffaċilita biss il-ġbir u l-pagament f'RON, u biss fit-territorju tar-Rumanija.

Bħala parteċipant dirett fis-sistema ta' pagament elettroniku fir-Rumanija, it-Teżor tal-Istat iħallas pagamenti skont dokumenti ta' pagament li permezz tagħhom l-istituzzjonijiet pubbliċi u l-operaturi ekonomiċi jordnaw pagamenti minn kontijiet miftuħa f'dawn l-istituzzjonijiet. Jiġbor ukoll l-ammonti ttrasferiti mill-pagaturi permezz ta' entitajiet irreġistrati fis-sistemi li ġejjin:

- ReGIS (għas-saldu ta' ordnijiet ta' flus ta' valur għoli – sistema ġestita mill-Bank Nazzjonali tar-Rumanija [*Banca Națională a României*], immedija fuq is-sit web <https://www.bnr.ro/>) - [Anness 4 – Lista ta' ReGIS\(431 Kb\)](#) u
- SENT (għas-saldu ta' ordnijiet ta' flus ta' valur żgħir – sistema ġestita minn TRANSFOND, immedija fuq is-sit web <https://www.transfond.ro/>) - [Anness 5 – Lista ta' TransFond\(15 Kb\)](#).

Jekk il-pagatur jagħmel pagament mill-kont tiegħu stess miftuħ ma' istituzzjoni ta' kreditu barra mill-pajjiż, dik l-istituzzjoni jrid ikollha bank korrispondenti fir-Rumanija li permezz tiegħu jitwettaq is-saldu tal-ammonti rispettivi. Huwa meħtieġ, kif inhu wkoll fil-każ ta' pagamenti magħmula minn kontijiet miftuħa ma' istituzzjonijiet ta' kreditu fir-Rumanija, li tiġi inkluża informazzjoni dwar il-benefiċjarju ta' pagament, b'mod partikolari l-kodiċi IBAN tal-kont li fih isir il-pagament u n-numru ta' identifikazzjoni tat-taxxa tal-benefiċjarju.

Opinjonijiet tal-esperti u depożiti ta' sigurtà

It-tariffi għall-opinjonijiet tal-esperti jingabru fi flus kontanti f'RON fil-kontijiet tal-ġbir miftuħa fil-fergħat fil-livell tal-kontea jew fil-fergħat tal-belt ta' Bucharest, f'isem l-Uffiċċji Lokali ta' Għarfien Espert [*Birouri Locale de Expertiză*] marbuta mat-tribunali territorjali jew mat-Tribunal ta' Bucharest. L-ammonti stabbiliti mill-qorti bħala tariffi għall-għarfien espert jingabru fl-uffiċċji ta' CEC Bank S.A., fil-jiem tax-xogħol, matul il-ħinijiet tax-xogħol stabbiliti tagħhom. Dan il-metodu ta' ġbir huwa previst fil-Ftehim dwar il-Kont ta' Ġbir Nru RU15 tas-17 ta' Awwissu 2006 (Nru MJ 78627), estiż permezz tal-addendums Nri 441 tad-9 ta' Lulju 2014 u 838 tal-5 ta' Novembru 2015. [Lista tal-kontijiet ta' CEC Bank S.A. għall-pagament ta' tariffi għal opinjoni esperta – Anness 6\(390 Kb\)](#)

Depożiti ta' garanzija sottomessi f'isem u għad-dispożizzjoni tal-qrati jistgħu jithallsu jew fil-bank jew permezz ta' trasferiment bankarju, bl-ordni ta' ħlas tindika b'mod ċar id-dettalji kollha meħtieġa biex tiġi identifikata l-qorti (bħala l-benefiċjarju tal-ammont), kif ukoll il-kawża legali li għaliha qed isir id-depożitu. [Lista ta' kontijiet ta' CEC Bank S.A. għall-pagament ta' depożiti ta' sigurtà – Anness 7\(568 Kb\)](#)

Skont l-Artikolu 671 tal-Kodiċi tal-Proċedura Ċivili, id-depożitu jew il-kunsinna ta' kwalunkwe somma ta' flus għall-fini tal-partecipazzjoni, f'konformità mal-liġi, fil-proċedimenti ta' infurzar jew għall-kisba tas-sospensjoni tal-infurzar, id-depożitu ta' somom b'fini speċjali, kif ukoll id-depożitu jew il-kunsinna tal-introjt gġenerat mill-assi sekwestrati jew mir-rikavati mill-bejgħ ta' tali assi għandhom isiru f'CEC Bank S.A., fit-Teżor tal-Istat, jew fi kwalunkwe istituzzjoni ta' kreditu oħra awtorizzata li twettaq operazzjonijiet ta' kunsinna għad-dispożizzjoni tal-qorti tal-infurzar jew tal-bailiff.

Id-depożitu jew il-kunsinna ta' dawn is-somom jistgħu jiġu ppruvati bl-użu tal-irċevuta tal-kunsinna jew kwalunkwe dokument ieħor aċċettat bil-liġi.

Dawn l-ammonti għandhom jiġu rilaxxati lill-persuni intitolati għalihom jew lir-rappreżentanti tagħhom biss taħt ordni maħruġa mill-bailiff jew mill-qorti tal-eżekuzzjoni, meta applikabbli.

Id-dispożizzjonijiet tal-Artikolu 1057 et seq. dwar id-depożiti ta' garanzija huma applikati kif xieraq.

Barra minn hekk, skont l-Artikolu 1057(1) tal-istess att leġislattiv, meta l-liġi tipprevedi depożitu ta' garanzija, l-ammont li l-parti kkonċernata hija meħtieġa tħallas huwa stabbilit mill-qorti skont il-liġi u ddepożitat mat-Teżor tal-Istat, CEC Bank S.A., jew kwalunkwe istituzzjoni ta' kreditu oħra li twettaq tali operazzjonijiet, f'isem il-parti kkonċernata, u għad-dispożizzjoni tal-qorti jew tal-bailiff, skont il-każ.

[Kalkolu tad-Depożitu ta' Sigurtà – Anness 8\(47 Kb\)](#)

Fil-livell ta' kull fergħa ta' kontea u għall-belt ta' Bucharest, hemm kont fi CEC BANK S.A. deżinjat għad-depożitu ta' tariffi għal opinjoni esperta. Il-kont jinżamm f'isem l-Uffiċċju Lokali ta' Għarfien Espert (li jikkorrispondi għat-tribunal territorjali li miegħu huwa marbut), kif ukoll kont ta' kunsinna għal somom stabbiliti bħala depożiti ta' sigurtà.

Spejjeż legali mħallsa bil-quddiem mill-Istat, kif ukoll multi taħt proċedimenti legali, kriminali jew amministrattivi

Is-somom miġbura mill-ispejjeż legali mħallsa bil-quddiem mill-Istat mill-baġits approvati mill-Ministeru tal-Ġustizzja u mis-Servizz tal-Prosekuzzjoni Pubblika għat-tmexxija tal-proċedimenti kriminali, li huma mġarrba mill-partijiet jew minn parteċipanti oħra fil-proċedimenti legali kif previst mill-Kodiċi tal-Proċedura Kriminali, u minn multi ġudizzjarji, huma stabbiliti bħala dħul għall-baġit tal-Istat u jiġu ttrasferiti f'kont tad-dħul distint.

Dawn jistgħu jiġihallu fl-uffiċċji tal-Aġenzija Nazzjonali għall-Amministrazzjoni Fiskali li magħha hija marbuta r-residenza tat-taxxa tad-debitur, f'konformità mal-liġi dwar l-infurzar tad-dejn tat-taxxa.

L-obbligu li jiġihallu l-ispejjeż legali lill-Istat jikkostitwixxi dejn tat-taxxa. Il-parti operattiva tas-sentenza, li tinkludi l-obbligu li jiġihallu lura l-ammonti mġarrba mill-baġit tal-Istat lill-Istat, tikkostitwixxi titolu eżekuttiv u tiġi kkomunikata immedjatament lill-korpi kompetenti.

Skont l-Artikolu 31 tal-Liġi Nru 207/2015 dwar il-Kodiċi ta' Proċedura Fiskali:

“(1) fil-każ ta' djun tat-taxxa amministrati mill-korp fiskali ċentrali, ir-residenza tat-taxxa tfisser:

(a) għall-persuni fiżiċi, l-indirizz fejn għandhom id-domicilju tagħhom, skont il-liġi, jew l-indirizz fejn fil-fatt jgħixu, jekk dan ikun differenti mid-domicilju;

(b) għall-persuni fiżiċi li jeżerċitaw attivitajiet ekonomiċi bħala persuni li jaħdmu għal rashom jew li jeżerċitaw professjonijiet liberi, l-uffiċċju rreġistrat tan-negozju jew il-post fejn effettivament iwettqu l-attività prinċipali tagħhom;

(c) għall-persuni ġuridiċi, l-uffiċċju rreġistrat jew il-post tal-amministrazzjoni u l-ġestjoni attwali tan-negozju, meta dawn ma jitwettqux fl-uffiċċju rreġistrat iddikjarat;

(d) għall-assoċjazzjonijiet u entitajiet oħra li ma għandhomx personalità ġuridika, il-kwartieri ġenerali tagħhom jew il-post fejn fil-fatt iwettqu l-attività ewlenija tagħhom.”

L-informazzjoni msemmija fl-Artikolu 17(1)(e) tar-Regolament

Mhux applikabbli

■ L-aħħar aġġornament: 13/05/2026

Il-verzjoni bil-lingwa nazzjonali hija ġestita mill-Istat Membru rispettiv. It-traduzzjonijiet saru mis-servizz tal-Kummissjoni Ewropea. Jista' jkun hemm xi tibdil imdaħħal fl-orijinal mill-awtorità nazzjonali kompetenti li jkun għadu ma jidherx fit-traduzzjonijiet. Il-Kummissjoni Ewropea ma taċċetta responsabbiltà jew kwalunkwe tip ta' tort fir-rigward ta' kull informazzjoni jew dejta li tinsab jew li hemm referenza għaliha f'dan id-dokument. Jekk jogħġbok irreferi għall-avviz legali sabiex tiċċekkja r-regoli dwar id-drittijiet tal-awtur għall-Istati Membri responsabbli minn din il-paġna.